

Ši knyga kaip pedagoginis įrankis

PLATON vertinimas

Ižanga

Faktas tas, kad pastaraisiais metais, dėmesys pasakojimų sekimo sąvokai vis didėja. Dar detaliau, pasakojimas kaip menas ir technika, taip pat būdas pralinksminėti tiek švietime, tiek kultūros srityje įgyja reikšmę pasauliniu mastu.

Beje, šiuolaikinio žmogaus dėmesys pasakojimų sekimui susietas su įvairiais faktoriais, tokiais kaip pramoga, švietimas, gamtos apsaugos, įvairovės problemų suvokimas bei išraiška ir kt.

Šis tyrimas siekia trumpai išdėstyti pasakojimų sekimo vertę per sąvokos atsiradimą, jos poreikį ir vaidmenį švietimo sektoriuje, taip pat apibendrinant pasiūlymus didaktiniam panaudojimui susietam su pasakojamaisiais tekstais, kurie buvo pasakojami privačiame vaikų darželyje „PLATON“.

Pasakojimo menas

Pasakojimo menas pasirodė žodinės kalbos forma ir datuojamas nuo žmonijos pradžios, t.y. kai įvyko pirmas žodžiais suformuluotas pasakojimas. Visgi, išsivystė tik pasakojimas ir po kurio laiko jis buvo apleistas. Pasakojimo dinamika, visgi išlaikoma ir ją norima skleisti naujomis sąlygomis ir ji pasiekia dabartinę erą, kur jos vaidmuo neaiškus.

Kalba, laisva išraiška, bendravimas, vaizduotė, pramoga ir kt. yra skatinama per pasakojimus. Šiuo būdu, pasakojimo naudingumas laikui einant pasikeičia ir reikalauja skirtingo požiūrio. Ypatingai, globalizacijos eroje, per pasakojimo meną skirtingų kultūrų susitikimas ir tuo pat metu skirtumas yra išreiškiamas kaip pagarbos ir žinių ženklas. Tuo pačiu metu, per pasakojamąsias istorijas išsaugoma kultūrinė tapatybė ir skirtingų šalių

kultūra, galų gale tai padarydama metodu, teigiamu ir efektyviu socialinio kontakto būdu (Tsilimeni, 2007).

Baigiant, šiuo atveju yra svarbu išaiškinti, ką reiškia sąvoka „pasakojimas“. Laikas nuo laiko apie tai buvo skirtingos nuomonės. Viena iš jų teigia, kad žodinis pasakojimas (pasakojimų sekimas) yra pasakojimas ir tikros arba įsivaizduoto pasakojimo perdavimas gyviems klausytojams (Nanson, 2005). Kita nuomonė duoda žodžiui meno reikšmę, kuriuo žmogus užsiima, kad galėtų žodžiais apibūdinti tikrus ar įsivaizduojamus įvykius (Tsilimeni, 2007).

Todėl per pažintinį pasakojimo sąvokos apibrėžimą yra aišku, kad šis metodas remiasi ne tik literatūra ar lingvistika, bet aptinkamas kasdieniame gyvenime, kur jis duoda tik teigiamus elementus. (Parisis I.& Parisis N., 1999, kaip jais remiamasi Tsilimeni,2007).

Pasakojimas švietime

Pasakojimas plačiai naudojamas švietimo strategijoje, tiek Graikijoje, tiek visame pasaulyje. Tiksliau kalbant, mūsų šalyje jis tapo svarbia švietimo vertybe ankstyvo amžiaus vaikų švietime, priešingai pasauliniam lygmeniui; kur labai anksti jis tapo atitinkamo mokymosi plano dalimi ir buvo daugiausiai sietinas su kalbos vystymusi ir šnekamąja kalba.

Buvo išaiškinta, kad pasakojimas švietime pritraukia klausytojų dėmesį ir padeda geresniam per tai gautos informacijos supratimui. Tai dėl to, kad žmonės yra linkę prisiminti ir atsiminti per tai gautą informaciją, ypač jei pasakojimas susietas su ankstensniomis tiriamųjų žiniomis ir patirtimi (Erpestad, 2013). Visgi, ir virš bet kokių pedagoginių tikslų, pasakojimų sekimas švietimo procese sukuria malonią ir kūrybingą mokymosi aplinką, ir apskritai labiau teigiamą ir džiugesnę atmosferą patiems mokiniams (Nanson, 2005).

Mes dažnai matome pasakojimo metodo pasirodymą visuose pasaulio švietimo lygmenyse. Žinoma, šiuo metu yra naudinga išryškinti faktą, kad pritaikymo būdas kaskart skiriasi, priklausomai nuo tikslinės auditorijos, taip pat ir nuo švietimo tikslų, kurie buvo asmeniškai nustatyti mokytojo. Pasaulyje pasakojimo metodas dažnai naudojamas pradiniam ir viduriniam švietime. Vis dėlto, dinamiškas pasakojimo

įtraukimas į švietimo sistemą buvo leistas visai neseniai ir tik su naujaisiais pakeitimais atliktais mūsų šalies detalizuotame mokymosi plane pradiniam ir viduriniam švietimui (Tsilimeni, 2007).

Pasakojimų sekimo ir švietimo apjungimas gali daryti įtaką ir tuo pat metu įsiterpti į nusistovėjusius jaunuolių įpročius, atkreipdamas dėmesį ir duodamas skirtingą perspektyvą šiuolaikinėms problemoms, su kuriomis susiduria švietimo bendruomenė, tokiais kaip ligos, bendravimas, įvairovė ir kt. (Alessandro, D., Lewis, T. & Alessandro, M., 2004). Be to, pasakojimų sekimo pilnatvė yra nenuginčijama, kadangi tai yra svarbus įrankis pažinti kitas kultūras, kalbos vystymosi priemonė ir padeda tinkamam vertybių, nuomonių prisiėmimui, vaizduotės ir kūrybingumo ugdymuisi, bendravimo patirties įgijimui taip pat ir visuomeniškumui (Tsilimeni, 2007).

Pasakojimo vieta priešmokykliniame ugdyme

Faktas, kad pasakojimas yra labai svarbus įrankis visais švietimo lygmenimis. Visgi, akcentuojant ankstyvos vaikystės švietimą yra pastebima, kad šviečiamasis pasakojimo būdas vaikams atneša didelę naudą.

Paprastai, lankstumas, kurį teikia vaikų darželio mokymosi planas, leidžia darželio auklėtojams formuoti kasdieninį tvarkaraštį priklausomai nuo jų auklėtinių poreikių ir gebėjimų. Dėl šios priežasties, jie turi laisvę sekti pasakojimus vaikams netgi kasdien ir tada skirti daugiau laiko kūrybinei raiškai (Koulouby-Papapetropoulou, 2007 kaip jais remiamasi Tsilimeni 2007). Tuo tarpu iki mokyklinė erdvė, net jei nenaudojama tinkamai, turi vietų, kuriose gali vykti pasakojimo veikla. Dar konkrečiau, tipinis pavyzdys yra bibliotekos kampelis ir kampelis aptarimui, kurie gali būti įruošti taip, kad paryškintų šviečiamuosius procesus, kurie ten vyksta (Tsilimeni, 2007).

Be to yra žinoma, kad šiais laikais auklėtojai-pasakotojai turi turtingos pasakojimo medžiagos, iš kurios gali rinktis. Žinoma, auklėtojai šiandien dažnai pasirenka sekti arba skaityti pasaką, pagal kurią jie gali kurti arba vykdyti šviečiamąsias veiklas. Pedagoginė pasakos reikšmė suburia mokinį ir pasakotoją vienu vieninteliu sakiniu: „Vieną kartą...“.

Šitaip vaikai junta, kad naujos žinios ir vertybės be jokių pastangų jiems perteikiamos iš pasakos. Taip pasakotojas stato pamatus tam, kad padėtų vėlesniam gyvenimo ir kitų svarbių problemų suvokimui (Kready, 2008 kaip juo remiamasi Papaggely & Athanasopoulou, 2012).

Be viso to, pasaka vaikams yra žinių šaltinis, nes ji jiems pristato kultūrinius elementus ir tradicijas, ir padeda jiems praturtinti savo žodyną. Visgi, šiuo momentu svarbu pabrėžti patį svarbiausią tikslą, kuris pasiekiamas pasakos naudojimu ir tai nėra nieko kita kaip vaikų pralinksminimas. Iki mokyklinio amžiaus mokiniai linkę susitapatinti su pasakų herojais ir jie mintimis yra nugabenami į fantazijos pasaulį, kur jie jaučia ramybę, džiaugsmą ir optimizmą. Galiausiai nepamirškime ir to fakto, kad pasakos be išgalvotų elementų taip pat turi ir moralines tiesas, kurios perduodamos vaikams tam kad jie suvoktų, kas jų laukia ateityje, plačiojoje visuomenėje (Georgiadou etc., 2008 kaip juo remiamasi Papaggely & Athanasopoulou, 2012).

Pasakojimas privačiame darželyje „PLATON“

Šiame skirsnyje, mes pabrėšime pasakojimo metodo vaidmenį ir vietą, per būdą, kuriuo jis buvo naudojamas pritaikytas privačiame darželyje „PLATON“, tuo pačiu metu padarant santrauką apie švietėjišką pasakos panaudojimą.

Pradžioje, šviesi ir tyli vieta buvo parinkta kiekvienoje darželio-mokyklos klasėje, kurioje būtų pasakų sekimo kampelis. Vieta yra graikiškos raidės The area forms „Γ“, kad vaikai čia galėtų susirinkti. Taip pat, kampelyje pridėta pagalvėlių visiems vaikams, iš kurių vaikai atidžiai stebi pasakojimo įvykius. Be to, viršutinė stogo dalis padengta tiuliu su kabančiomis juostomis, kuris pasirinktinai atidaromas 2-3 kartus per savaitę ir žymi pasakojimo ir skaitymo sesijų pradžią. Dar konkrečiau, šis kampelis veikia lanksčiai apie 2-3 kartus į savaitę ir čia vyksta pasakojimai, taip pat ir šviečiamosios veiklos prieš ir po pasakojimų arba net paprastas pasakų skaitymas. Auklėtojai naudoja pasakymą „surištas raudonas siūlas apviję ritę...“, kuria jie auklėtinius informuoja, kad dabar bus pasakojimo laikas. Taip, klasėje sukuriama gera atmosfera, iš vaikų pusės stiprų laukimo jausmą ir kitokį požiūrį į šią kampelį.

Pasakos sekimas vaikams lydimas įvairių veiklų susietų su pasaka, tiek skatinant vaikų išraiškingumą, tiek formuojant vaikų estetinę pusę. Yra du tipai veiklų: tie, kurie yra prieš pasakojimą ir jį seka. Iš pradžių atliekamų veiklų prieš pasakojimo pradžią tikslas yra paruošti klausytojus ir palengva įtraukti į pasakojimo atmosferą. Priešingai, veiklų sekančių pasakojimą tikslas yra tik pabrėžti vaikų žinias ir mintis apie tai, ką jie girdėjo. Paprastai veiklos vykstančios prieš pasakojimą atkreipia dėmesį į viršelį (pavadinimą, paveiksluką, veikėjus), kad būtų atrastos ankstesnės žinios arba kai kurios vaikų mintys per jų apibūdinimą. Iš kitos pusės, veiklos, kurios seka pasakojimą galėtų būti suprastos kaip teksto

suvokimo ar kūrybinai pratimai. Trumpai tariant, šios veiklos gali būti susietos su scenų pristatymu per vaidinimą arba žiūrint į pasakojimą ir teatrinį žaidimą iš mokinių pusės arba apskritai diskusiją akcentuotą į pasakos iliustraciją ar į meninę vaikų išraišką ar į pasakos atpasakojimą iš pagrindinių veikėjų pusės ir kt.

Apibendrinant, pabrėžtina, kad prie pasakos, nors ir pakartotinai skaitomos mokytojo, galime prisiartinti skirtingos psichologinės vaikų nuotaikos ir todėl ji jiems automatiškai įgis skirtingą vertę.

Išvados

Švietimo sistema tiesiogiai susijusi su socialine realybe, todėl atitinkamų mokymosi strategijų naudojimas tarnauja visuomenės poreikiams, paruošdamas rytojaus piliečius. Vienas iš mokymosi įrankių, kuris labai populiarus pastaraisiais metais, yra pasakojimas (pasakojimų sekimas).

Apibendrinant, pasakojimas yra svarbus mokymosi įrankis, ypač priešmokykliniame ugdyme, kur mažieji mokiniai nuo labai jauno amžiaus per pasakas ir pasakojimus yra mokomi gyvenimo, su kuriuo jie susidurs ateityje, vertybių ir idealų.

